

DAWID & PARTNERZY
ADWOKACI I RADCOWIE PRAWNI

ALERT PRAWNY

Tarcza antykryzysowa – pozostałe zmiany

Do istotnych zmian wprowadzonych przez pakiet ochronny – tzw. tarczę antykryzysową, należy m.in. wstrzymanie oraz zawieszenie biegu terminów procesowych i sądowych oraz terminów prawa materialnego, a także odbywania się rozpraw i posiedzeń sądowych.

Terminy procesowe i sądowe, a terminy materialne

Tytułem wyjaśnienia, wskazać należy, iż terminy procesowe, różnią się od terminów materialnych tym, że - te pierwsze dotyczą czynności procesowych podejmowanych w toku konkretnego postępowania, natomiast z tymi drugimi wiążą się określone skutki prawne w zakresie praw i obowiązków podmiotów stosunków prawnych. Uchybienie terminowi prawa materialnego powoduje wygaśnięcie praw i obowiązków o charakterze materialnym, zaś uchybienie terminowi procesowemu wywołuje skutek na gruncie procesowym.

I tak, do terminów procesowych zalicza się terminy ustawowe, sądowe i umowne. W istocie zatem, terminy sądowe stanowią kategorię terminów procesowych. Terminy ustawowe wynikają z ustawy (np. terminy do wniesienia środków zaskarżenia – apelacji, zażalenia, itd.). Terminy sądowe wyznaczane są przez sąd lub przewodniczącego (np. termin na złożenie pisma przygotowawczego w sprawie). Terminy umowne to terminy przewidziane przez same strony (np. ustalony przez strony okres zawieszenia postępowania na ich zgody wniosek).

Bieg terminów procesowych i sądowych

Ustawa nowelizująca z dnia 31.03.2020 r., **wstrzymała i zawiesiła** na czas obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii z powodu COVID-19, **bieg przewidzianych przepisami prawa terminów procesowych i sądowych** w niektórych sprawach (art. 15zsz).

Wprowadzona regulacja dotyczy postępowań sądowych, w tym sądowno-administracyjnych, egzekucyjnych, karnych i karno-skarbowych, postępowań w sprawach o wykroczenia oraz administracyjnych. Nadto, dotyczy postępowań i kontroli prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29.08.1997 r. - Ordynacja podatkowa, kontroli celno-skarbowych, postępowań w niektórych sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 19.11.2009 r. - o grach hazardowych, a także innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw.

Oznacza to, że w tego rodzaju postępowaniach i kontrolach, **terminy będące w toku (te które już rozpoczęły bieg) ulegają na czas trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii zawieszeniu**. Dopiero po tym okresie, będą biegły dalej. Natomiast **terminy, których bieg jeszcze się nie rozpoczął, jednak ich początek przypadający w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, zaczną biec dopiero po ustaniu tego stanu**.

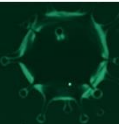
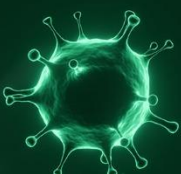
Co istotne - dokonane w tego rodzaju sprawach w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii czynności, są skuteczne.

Ponadto, wstrzymanie oraz zawieszenie biegu powyższych terminów dotyczy także co do zasady terminów przewidzianych dla organów na wyrażenie stanowiska, wydania interpretacji indywidualnej, a także spraw załatwianych milcząco oraz spraw, w których brak sprzeciwu organu, brak wydania decyzji, postanowienia, czy innego rozstrzygnięcia - uprawnia stronę do podjęcia działania, dokonania czynności albo wpływa na zakres jej praw i obowiązków.

Właściwy organ lub podmiot, może jednak, mimo obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, z urzędu wydać decyzję w całości uwzględniającą żądanie strony lub uczestnika postępowania, zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu, wyrazić stanowisko, czy też wydać interpretację indywidualną. Jednocześnie, wyłączono zastosowanie przepisów dotyczących obowiązków organów związanych z niezłatwianiem spraw w terminie, ich bezczynnością i wymierzania im kar lub grzywien.

Regulacja dotycząca wstrzymania i zawieszenia biegu terminów procesowych i sądowych, **nie obowiązuje jednak w odniesieniu do terminów dotyczących tzw. spraw pilnych**, rozpoznawanych przez sądy oraz niektórych postępowań przewidzianych w ustawie z dnia 29.01.2004 r. - Prawo zamówień publicznych. Ponadto, nie ma zastosowania m.in. do terminów dotyczących wyboru lub powołania organów, których kadencje są określone w Konstytucji RP, wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego oraz w sprawach wniosków i pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego.

Poza tym, mimo obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, na żądanie sądu lub właściwego organu, należy dokonać w wyznaczonym przez nie terminie, określonej w żądaniu czynności, jeżeli wymaga tego interes publiczny, ważny interes strony lub kontrolowanego, albo gdy niepodjęcie czynności mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt, czy też poważną szkodę dla interesu społecznego, albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną.

Omówione zmiany obowiązują dopiero od dnia 31.03.2020 r. Do tego dnia, wszelkie terminy procesowe biegly.

Sprawy pilne.

Ustawa wymienia szereg spraw zaliczanych do kategorii tzw. spraw pilnych (art. 14a ust. 4 i 5.). Są wśród nich sprawy z zakresu prawa karnego, w tym w szczególności dotyczące tymczasowego aresztowania, europejskiego nakazu aresztowania, zatrzymania, sprawy, w których orzeczono środek zabezpieczający, albo dotyczące – pewnych ściśle określonych sytuacji związanych z przesłuchaniem świadka w postępowaniu przygotowawczym.

Do spraw pilnych zaliczono także niektóre sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, w tym o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, sprawy o których mowa w ustawach z dnia 19.08.1994 r. - o ochronie zdrowia psychicznego oraz z dnia 22.11.2013 r. - o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób. Nadto, sprawy dotyczące umieszczenia lub przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich, umieszczenia małoletniego cudzoziemca w placówce opiekuńczo-wychowawczej, wniosków o ustanowienie kuratora celem reprezentowania interesów małoletnich przed sądem lub innym organem w sprawach pilnych, czy przesłuchania przez sąd osoby w trybie zabezpieczenia dowodu lub co do której zachodzi obawa, że nie będzie można jej przesłuchać na rozprawie. Oprócz tego, sprawami pilnymi, są sprawy, w przypadku których ustawa określa termin ich rozpatrzenia przez sąd oraz sprawy wniosków o wstrzymanie wykonania aktu lub czynności.

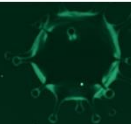
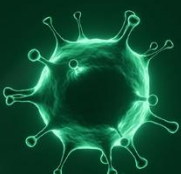
Bieg terminów prawa materialnego.

Ustawa nowelizująca, wprowadziła także, obok regulacji wstrzymującej bieg terminów sądowych i procesowych, analogiczną regulację dotyczącą **biegu terminów materialnych z zakresu prawa administracyjnego** (art. 15zrz.). **Nie obejmuje zatem, jak pierwotnie postulowano, terminów materialnych prawa cywilnego.**

Zatem, w odniesieniu do terminów materialnych, niebędących terminami prawa administracyjnego, należy podejmować wszelkie działania mające na celu ochronę swoich praw, i zachowanie terminów.

Wstrzymanie i zawieszenie terminów administracyjnych prawa materialnego odnosi się do terminów:

- **od zachowania których uzależnione jest udzielenie ochrony prawnej przed sądem lub organem,**
- **do dokonania czynności kształtujących prawa i obowiązki strony,**
- **zawitych, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony,**
- **przedawnienia i takich, których niezachowanie powoduje wygaśnięcie lub zmianę praw rzeczowych oraz roszczeń i wierzytelności oraz popadnięcie w opóźnienie.**

Powyższa zasada nie znajdzie zastosowania do terminów dotyczących wyboru lub powołania organów, których kadencje są określone w Konstytucji RP, wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego oraz w sprawach wniosków i pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego, a także terminów w niektórych tylko sprawach pilnych (spraw, w których ustawa określa termin ich rozpatrzenia przez sąd oraz spraw wniosków o wstrzymanie wykonania aktu lub czynności).

Co więcej, **sąd, właściwy organ lub podmiot mogą wezwać do dokonania w oznaczonym terminie** i zakresie określonych czynności wynikających z przepisów prawa, **o ile niepodjęcie tych czynności mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi**, zwierząt, poważną szkodę dla interesu społecznego albo też - ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną. Obowiązany winien zobowiązanie wykonać.

Czynności dokonane w celu wykonania uprawnienia lub obowiązku w okresie wstrzymania rozpoczęcia albo zawieszenia biegu tych terminów, są skuteczne.

Bieg terminów przedawnienia karalności i wykonania kary

W czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii **nie biegają także terminy przedawnienia karalności czynu oraz wykonania kary w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia.**

Ponadto, należy zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt. Otóż - zawieszenie i wstrzymanie terminów procesowych, sądowych oraz materialnych następuje wyłącznie na czas zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. W ustawie nie wprowadzono żadnego okresu przejściowego, co oznacza, że po ustaniu tego stanu, terminy te rozpoczną swój bieg, albo zaczną biec dalej.

Rozprawy i posiedzenia sądowe

Rozprawy i posiedzenia jawne nie będą odbywały się w czasie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Wyjątkiem są określone w ustawie zmieniającej z dn. 31.03.br. tzw. sprawy pilne.

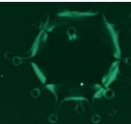
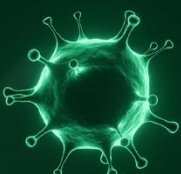
Inne zmiany

Egzekucja administracyjna

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia wstrzymać administracyjne postępowania egzekucyjne należności pieniężnych (art. 15zzk). Rozporządzenie winno określać zakres terytorialny wstrzymania tych postępowań oraz okres, na który następuje wstrzymanie egzekucji.

Ceny i marże maksymalne

Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z Ministrem Zdrowia oraz Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, może w drodze rozporządzenia, ustalić

maksymalne ceny lub maksymalne marże hurtowe i detaliczne stosowane w sprzedaży towarów lub usług mających istotne znaczenie dla ochrony zdrowia, bezpieczeństwa ludzi lub kosztów utrzymania gospodarstw domowych. Rozporządzenie może ustalać maksymalne ceny dla różnych poziomów obrotu towarowego lub uwzględnić skalę sprzedaży albo świadczenia usług i uwarunkowania regionalne.

Stosowanie cen wyższych niż maksymalne jest zakazane. Przestrzeganie zakazu podlega kontroli.

Nasze wsparcie:

Oferujemy kompleksową pomoc prawną i jesteśmy gotowi do udzielania odpowiedzi na ważne pytania dotyczące aspektów prawnych oraz biznesowych związanych z wystąpieniem COVID-19. Dołożymy wszelkich starań, by zapobiec negatywnym następstwom zaistniałego problemu. Dlatego, jeśli mają Państwo jakiegokolwiek pytania, zachęcamy do kontaktu z naszą Kancelarią telefonicznie lub przez formularz zamieszczony na stronie internetowej <http://dawidpartnerzy.com/zadaj-nam-pytanie>.

Kontakt:

Jarosław T. Dawid
adwokat / managing partner
jaroslaw.dawid@dawidpartnerzy.com

Magdalena Ryś
apl. adwokacka / junior associate
magdalena.rys@dawidpartnerzy.com

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 poz. 568), w szczególności art. art. 15zzr oraz 15zsz.

